

וחדד לפני זמנו –

OVERVIEW

"R" maintains that אסור חמץ (not only during פסח, but also) before פסח and after פסח. He derives this since the תורה writes the prohibition for eating חמץ three times; once for תוך זמנו, once for לפני זמנו, and once for לאחר זמנו. Our תוספות discusses the severity of the איסור חמץ on ערב פסח.

תוספות asks:

ואם תאמר ולחזקיה¹ מנלן איסור הנאה לפני זמנו² -

And if you will say; and according to חזקיה how do we derive the איסור הנאה for
המז - לפני זמנו even

דליכא אלא חד לא יאכל³ והוא מסברא מוקמינן לתוך זמנו -

For since there is only one יֵאָכֵל חֶמֶץ, ולא, and presumably that לא יֵאָכֵל we will establish for חֶמֶץ תּוֹךְ זְמָנוּ (not for חֶמֶץ לְפָנֵי זְמָנוּ [or חֶמֶץ לְאַחֵר זְמָנוּ]).

תוספות answers:

ואומר רבינו יצחק כיון דחד מהנהו קראי משמע איסור הנאה לא נחלק ביניהם:

And the ר"י says; since one of these three פסוקים (the ולא יאכל of פסוק) indicates an איסור הנאה, we will not differentiate between all the three פסוקים, and we will assume that they all mean an איסור הנאה (even קודם זמנו and לאחר זמנו).

SUMMARY

We assume that all the איסורי אכילה which are mentioned concerning פסח are similar, and since one of them (ולא יאכל) means אסור הנאה, they all do.

THINKING IT OVER

תוספות writes that **מסברא** the **ולא יאכל** is for **זמנו** (and not for **זמנו**). Why does תוספות say **מסברא**, when the **ברייטא** clearly states that **לא תאכל עליו חמץ** is for **לפניו**?⁴

¹ See the האל"ף קמוצה והכ"ף צרויה (where לא יאכל (תמץ) that only the term הזקיה maintains that only the term גמרא previously on כא,ב that (האל"ף קמוצה והכ"ף צרויה) indicates איסור הנאה; however if the תורה (merely) writes לא תאכל or לא תאכלו that means only איסור אכילה but not איסור עיי"ש. (as opposed to ר' אבהו who maintains that לא תאכל and לא יאכל all mean איסור הנאה as well).

2 does not ask how we know the הנאה by איסור זמנו, for at this point we can perhaps assume that even חמץ לאחר זמנו is חמץ בהנאה. However ר"י agrees that חמץ לאחר זמנו is חמץ בהנאה, for the אסור בהנאה חמץ לפני זמנו certainly maintains that חמץ לאחר זמנו is חמץ בהנאה (who is ר"י? clearly states שאסור באכילה ומשעה חצות (which is אחר חצות) and this is ר"י). (ר"י is ר"י who is ר"י? clearly states שאסור באכילה ומשעה חצות (which is אחר חצות) and this is ר"י).

³ The תורה writes only once *לא יאכל* in יג, בא where it states; וְאָמַר מֹשֶׁה אֶל הָעָם זָכוּר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יֵצְאתֶם מִמִּצְרָיִם מִמִּצְרַיִם מִבְּתֵי עֲבָדִים כִּי בַחֲזֹק יָד הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא יֵאָכֵל חֻמֶּץ.

⁴ See רש"ע.